

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2893356

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 24 april 2020
Onderwerp Geannoteerde agenda voor de informele JBZ-raad van 28 april 2020

Hierbij bieden wij u, mede namens de minister en staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de geannoteerde agenda aan van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken op 28 april 2020 via videoconferentie.

De minister van Justitie en Veiligheid of staatssecretaris van Justitie en Veiligheid is voornemens aan deze informele JBZ-Raad deel te nemen.

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid informeert u hierbij tevens graag nader over de publicatie van richtsnoeren op het gebied van asiel, terugkeer en hervestiging.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

De Minister voor Rechtsbescherming,

Sander Dekker

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Ankie Broekers-Knol

Publicatie Richtsnoeren op het gebied van asiel, terugkeer en hervestiging

Op 16 april publiceerde de Europese Commissie praktische richtsnoeren voor de toepassing van relevant EU-aquis op het gebied van asiel, terugkeer en hervestiging¹. Aan deze richtsnoeren gingen geen onderhandelingen vooraf. Het is een mededeling van de Commissie. Met deze richtsnoeren probeert de Commissie lidstaten te ondersteunen in het toepassen van het EU-aquis onder de huidige omstandigheden als gevolg van de uitbraak van het COVID-19 virus. Daarmee probeert de Commissie duidelijkheid te verschaffen om zo veel mogelijk de continuïteit van de procedures te waarborgen. Dit wordt bewerkstelligd door het zo goed mogelijk voortzetten van de asielpcedures, terwijl ook de gezondheid van personen en hun fundamentele rechten zo volledig mogelijk worden geborgd.

Het kabinet had eerder al op coördinatie door de Commissie aangedrongen en verwelkomt dan ook de inspanningen van de Commissie om via deze weg verduidelijking te verschaffen over (de flexibele) toepassing van het Europese asiel-aquis. Het is positief dat de beslistermijnen op asielaanvragen kunnen worden verlengd met ten hoogste negen maanden, analoog aan het criterium voor verlenging bij een verhoogde asielinstroom. Uw Kamer zal op kort termijn worden geïnformeerd hoe Nederland hier uitvoering aan zal geven. De Commissie benadrukt verder het belang van het doorgang laten vinden asielgehoren en noemt hiertoe een aantal opties, bijvoorbeeld via telehoren. De Commissie roept hierbij de lidstaten op de eventuele bijzondere procedurele waarborgen van de individuele asielzoeker in het oog te houden. Dit is al staande praktijk in de asielpcedure in Nederland en zal ook bij het uitvoeren van telehoren in acht worden genomen. Het kabinet is dan ook van mening dat bepaalde groepen niet op voorhand zijn uitgesloten van telehoren.

Ten aanzien van Dublin, is het kabinet teleurgesteld dat de Commissie niet bereid is gebleken om aanvullende maatregelen te treffen m.b.t. de termijnen die thans onder de Dublin Verordening vallen. Gegeven de huidige omstandigheden en de nagenoeg volledige opschorting van Dublintransfers door alle lidstaten als gevolg van de COVID-19 uitbraak, zullen de termijnen verlopen waardoor de verantwoordelijkheid voor asielaanvragen onder Dublin zal verschuiven naar andere lidstaten. Wat het kabinet betreft is dit onnodig, en had hier een uitzondering op moeten worden gemaakt, gegeven deze uitzonderlijke situatie, Om de toepassing van Dublin, inclusief de mogelijke overdracht buiten de geldende termijnen alsnog te organiseren, stelt de Commissie bilaterale overeenkomsten voor. Deze zijn wat het kabinet betreft geen oplossing, omdat de betrokken asielzoeker in dergelijke gevallen daar expliciet mee moet instemmen. Veel van de opvanggerelateerde richtsnoeren zijn al door het COA geïmplementeerd of gepland..

Dit geldt ook voor de richtsnoeren op het gebied van terugkeer, inclusief de richtsnoeren die de Commissie presenteert op het gebied van vreemdelingenbewaring. Als gevolg van de maatregelen die zijn getroffen door landen in de gehele wereld, zijn er op dit moment veel praktische belemmeringen om het terugkeerbeleid uit te kunnen voeren. Daarbij onderschrijft het kabinet de stelling van de Commissie dat zo veel mogelijke voorbereidingen in individuele terugkeerprocedures moeten worden voortgezet. Denk daarbij o.a. aan de

¹ COM (2020) 2516

identificatie en het verkrijgen van vervangende reisdocumenten. Met de Commissie deelt het kabinet de observatie dat enerzijds de terugkeerverplichting nog steeds bestaat, maar anderzijds de vreemdeling zich in een overmachtssituatie bevindt. Vreemdelingen die alleen door de reisbeperkingen illegaal in Nederland moeten verblijven, moeten dan ook geen inreisverbod krijgen. Vreemdelingen die al om andere redenen een inreisverbod krijgen of al hadden, bijvoorbeeld vanwege openbare orde of eerder illegaal verblijf, houden of krijgen dat inreisverbod nog steeds. Het kabinet verwelkomt voorts de steun die de Commissie en Frontex toezeggen om terugkeerprocedures weer zo snel mogelijk te hervatten wanneer maatregelen dat toelaten. Daarbij is het noodzakelijk, zoals ook de Commissie stelt, dat de samenwerking met herkomstlanden zo snel mogelijk wordt hervat, waarbij de Commissie opmerkt dat rekening moet worden gehouden met de zorgen van deze landen en met de beperkende maatregelen die zij reeds hebben ingevoerd en alle voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen die uit het oogpunt van de gezondheidszorg noodzakelijk zijn. Tegelijkertijd benadrukt de Commissie dat derde landen krachtens internationaal recht verplicht blijven hun eigen onderdanen over te nemen.

Ten aanzien van het zo veel mogelijk blijven uitvoeren van hervestigingsprocedures, merkt het kabinet op dat het daarbij afhankelijk is van UNHCR en IOM - die momenteel hun medewerking aan deze procedures (tijdelijk) hebben opgeschort - en de getroffen maatregelen in de opvanglanden waar vluchtelingen verblijven. Het kabinet steunt het voorstel van de Commissie om desondanks zo veel mogelijk activiteiten met betrekking tot het hervestigingsproces te continueren, bijvoorbeeld door dossierselectie. Ook verwelkomt het kabinet de flexibele houding van de Commissie ten aanzien van het EU 2020 hervestigingsprogramma zodat lidstaten ook worden ondersteund in het voltooien van de toegezegde hervestigingsaantallen na de oorspronkelijke deadline van 31 december 2020. Dit is van groot belang om te zorgen dat de meest kwetsbare vluchtelingen op deze veilige en legale manier kunnen worden blijven hervestigd in de EU.